

2. Зеер Э.Ф. Психология профессиональных деструкций: учеб. пособ. для вузов / Э.Ф. Зеер, Э.Э. Симанюк. – М.: Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2005. – 240 с.

3. Леонтьев Д.А. Личностное в личности. Личностный потенциал как основа самодетерминации [Электронный ресурс]. – Режим доступа к статье.: <http://www.psychology-online.net>

4. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. / Сергій Дмитрович Максименко – К.: Вид-во ТОВ «КММ», 2006, – 240 с.

5. Марков В.Н. Личностно-профессиональный потенциал кадров управления: психолого-акмеологическая оценка и оптимизация: дис. ... д. психол. наук. 19.00.13 / Василий Николаевич Марков. – М., 2004. – 453 с.

6. Психологія особистості: Словник-довідник / За ред. П.П. Горностая, Т.М. Титаренко. – К.: Рута, 2001. – 320 с 12. Сіверс З.Ф. Феномен творчості як базова складова акмеологічного розвитку особистості / З.Ф. Сіверс // Освіта і управління.– 2008 Т. 11. – № 1. – С. 47–55. 13.

7. Титаренко Т.М. Поняття потенціалу в історичному ракурсі / Життєві домагання особистості / Тетяна Михайлівна Титаренко. – К.: Педагогічна думка, 2007. – 456 с.

УДК159.923.2

Барчій Магдалина Степанівна
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА.

Педагогічний процес у ВНЗ має бути цілісним процесом гармонійного розвитку, виховання і навчання, оволодіння уміннями і навичками практичного застосування здібностей майбутніх психологів до професійної діяльності. Для формування професійної мотивації майбутніх психологів необхідно забезпечити: ознайомлення майбутніх психологів з специфікою роботи в даній галузі; набуття майбутніми психологами базових знань, умінь і навичок роботи (особливості психодіагностики, консультативної роботи, основи базових напрямів консультування, правила роботи з персоналом, в екстремальних умовах,); використання, застосування знань, умінь і навичок до роботи на практиці (вміти проводити психодіагностику, мати навички консультативної роботи, психопрофілактики, уміння здійснювати психореабілітацію); формування у майбутніх психологів умінь і навичок роботи (уміти використовувати тренінгову діяльність у налагодженні виробничих конфліктів; вміти працювати з психодіагностичним інструментарієм[3].

Для забезпечення особистісно зорієнтованого змісту навчання студентів планується створення такого освітнього середовища, яке в процесі навчання сприяє визнанню індивідуальності студента, забезпеченню необхідних умов для

його саморозвитку. Особистісно зорієнтований зміст навчання студентів-психологів передбачає відмову від готових, стандартних шляхів вирішення проблем та перехід до викладання навчальної дисципліни у формі «пояснення – пошуку», звернення до особистості студентів, урахування їхніх вікових, індивідуально-типологічних та статевих особливостей, інтересів, життєвого досвіду. Педагог повинен враховувати індивідуальні розбіжності при засвоєнні студентами матеріалу, що вивчається, та орієнтуватись більше на процес, ніж на результат навчання. Комунікація, спільний пошук рішень та їх осмислення набагато важливіші для розвитку особистості, ніж готова відповідь. Толерантність, емпатія, бажання зрозуміти студента, оцінити і прийняти його думку ставлять педагога в позицію співробітництва, що сприяє вищій результативності навчання[2].

Отже, забезпечення особистісно зорієнтованого змісту навчання студентів здійснюється через розкриття індивідуальних можливостей і здібностей студента-психолога; надання йому допомоги в розкритті його власного потенціалу, самопізнанні, саморозвитку, самоактуалізації, самовизначенні; розвитку універсальних професійних якостей як системоутворювальних елементів готовності до професії (здатність до емпатії, здатність до рефлексії, комунікативність), формування яких уможливорює у перспективі самовизначитись у життєдіяльності.

Для забезпечення активної позиції студентів необхідно створювати в студентській аудиторії атмосферу пізнавального інтересу психологів до професійної діяльності, позитивного психологічного мікроклімату, ділових стосунків, творчого настрою, тобто тих умов, що забезпечують розумову активність, підвищену працездатність, задоволення роботою. Роль традиційних методів в процесі підготовки до професійної діяльності велика за умов їх ефективного використання, однак практичний досвід доводить ефективність активних форм і методів навчання, а саме: проведення лекцій з елементами дискусій, презентації, аналіз конкретних ситуацій, моделювання; практичні проекти, колективні завдання, тренінгові заняття. Широкого застосування у психолого-педагогічній підготовці психолога набуває прийом використання тренінгів під час лекційних, семінарських та практичних занять. Цей метод спрямований на формування вміння ефективно спілкуватись, тобто комунікативності, презентації лідерських якостей, підвищення рівня мотивації у суб'єктів навчання тощо[4].

Основною психологічною умовою розвитку мотиваційної сфери у майбутніх психологів є розвиток професійної майстерності, тобто повне залучення до того, що треба робити тут і зараз, мобілізувати себе на повну віддачу, поглиблений інтерес, захоплення справою. Має значене місце і роль професійних цінностей у структурі ціннісно-сислової сфери особистості, глибоке розуміння сенсу своєї праці. Важливим є також відповідальність за результати своєї діяльності. На основі аналізу психолого-педагогічної та методичної літератури з теми дослідження, вивчення особливостей професійної діяльності фахівців-психологів, аналізу роботи фахівців нами були визначені такі психолого-педагогічні умови формування мотиваційної сфери майбутніх

психологів: спрямованість діяльності науково-педагогічного працівника на формування мотивів студентів-психологів до професійної діяльності; забезпечення особистісно зорієнтованого змісту навчання студентів; наявність суб'єктної позиції студентів у процесі професійної підготовки; використання методів, прийомів, які активізують навчально-пізнавальну діяльність студентів-психологів.

Література:

1. Занюк С.С. Психологія мотивації: навч. посіб./ С.С. Занюк . – К.: Либідь, 2002. – 304 с.
2. Міненко О.О. Професійне становлення практичного психолога як система парадигмальних змін / Вісник Харківського Національного Університету. Серія «Психологія» – Харків, 2002. – №550. – С. 209-211.
3. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи. Практикум: навч. посібн. для студ. ВНЗ / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Каравела, 2008. – 336 с.
4. Стасюк У.Л. Психосемантична структура мотиваційної сфери майбутніх психологів / У.Л. Стасюк (У.Л. Мороховська) // Науковий часопис Національного педагогічного університет М.П. Драгоманова. Серія 12 : Психологічні науки. – К., 2009. – № 25 (49). – С. 149-156.

УДК 159.923.2

*Барчій Магдалина Степанівна ,
Олашин Євгенія Василівна
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Професійне становлення психолога повинно супроводжуватися його особистісним і духовним зростанням. Розглядаючи підготовку майбутніх практичних психологів як період професійного становлення, можна припустити, що цей процес розвитку професійно значущих якостей та здібностей, професійних знань і вмінь, супроводжується активним якісним перетворенням особистістю свого внутрішнього світу, що приводить до принципово нового способу життєдіяльності – творчої самореалізації в професії. Важливим критерієм розвитку майбутнього психолога є рівень професійної мотивації – сукупність учбово-професійних, значущих для особистості мотивів, які ґрунтуються на стійкому інтересі студента до майбутньої професії і визначаються спрямованістю на оволодіння професією та готовністю до неї.

Велике значення у становленні особистості майбутнього психолога має осмислене ставлення до себе в контексті учбово-професійної діяльності і його ставлення до самої діяльності у цілісному контексті життя. На думку О.М. Леонтєва, специфіка періоду професійного становлення майбутнього

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>